

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znača mesečno Din 10.—, v tranzitnem mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5. poštni predel 22. telefon 2326. Cekovni račun št. 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavsk dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, veliki oglasi. ki skupno v socialnih usmerjene delavstvu in namenčenim vsaka beseda Din 0.50.

Štev. 80 * Maribor, sobota, dne 15. julija 1939 * Leto XIV

Ne mevže, ampak odločni moramo biti!

Slovenci smo res čudni ljudje. Prav nobenih posebnih svojstev ali vrlin nimamo. Morda imamo eno samo, ki nam jo vtepojajo že tisoč let in ta je pohevnost in ponajnost. Svojih misli, svoje politike, svojega prepričanja in svoje zavesti pa nismo, dasi so ta svojstva potrebna za vsak rod, ki hoče živeti in se uveljavljati. Če kdo pride z mokro cunjo, z raskavo besedo, pa smo že pod klopjo, da nas ne bi tisti, ki nekaj od nas zahteva ali nam jemlje, ne oplazil po našem plemenitem delu telesa.

Tudi tuji potopisci, ki prihajajo v naše kraje, nas opisujejo navadno kot vlijudne in pridne ljudi, nikdar in nikjer pa se nismo čitali v kakem spisu o naših ljudeh, da smo junaški, pravicoljubni, energični in da vemo, kako moramo braniti svoje moralne in naravne pravice ter se, če treba, tudi boriti za njene. Te povhale o nas ni bilo, kar znači, da teh vrlin pri nas nihče ni opazil.

To so posledice tisočletnega suženjstva. To je resnica, ni pa opravičilo, da ostajamo kar naprej v stari duhovni indolenici in lenobi.

Sedaj živimo v Jugoslaviji. V svobodni državi. Ali smo pa tudi postali drugačni? Ne!

Naše notranje politične razmere so nudile mnogo prilike, da bi pokazali svojo duhovno čistošč in aktivnost. Ali tega nismo storili. Služili smo samo drugim, enkrat eni, enkrat eni; kaj naša misel, naše prepričanje in splošni višji interes, kakor so duhovna konsolidacija na podlagi realnih vrednosti! Ti se tepi sam, jaz sem zadovoljen s tem, kar dobim, časih tudi le s prijaznim pogledom.

Tako vprašanje je hrvaško vprašanje, ki ga ni mogoče tajiti. Mi smo molčali, izogibali smo se mu, češ, drugi naj ga rešijo. Vendar je to državno vprašanje, ki ga je treba urediti, je realno vprašanje, ki bo splošnosti koristilo, če se reši pravilno. In še danes nas Hrvati pisano gledajo, češ, da smo v tem vprašanju prej škodovali Hrvatom kakor koristili, ker smo molčali, namesto da bi bili zavzeli jasno in pravično stališče. Seveda se Hrvati motijo, če to očitajo slovenskemu ljudstvu. Slovensko ljudstvo je ves čas zagovarjalo rešitev problema; socialistično delavstvo je povsod jasno povedalo svoje mnenje; drugo politiko so vodili drugi, ker niso cenili pravičnost in svoboščino, ampak so računali le z — uslugami. Ljudstvo je bilo in je za pravičen sporazum.

Skoraj enak položaj, kakor v hrvaškem vprašanju imamo glede političnih svoboščin, zlasti tudi delavskih svoboščin. Delavstvo ima prav iste pravice in dolžnosti v državi, kakor vsi drugi državljanji. V nobenem pravu in ne morali ni zapisano, da je delavec manj državljan, kakor drugi ljudje. In vendar se gode delavskemu razredu krivice s tem, da se mu omejujejo naravne pravice. Delavec dela, ima pamet ali razum, je sestavni del gospodarskega in političnega življenja. Zankaj bi torej ne smel uživati istih pravic kakor drugi državljanji? Dolžnosti ima delovni razred navadno še več, kakor višje plasti prebivalstva.

Tudi tukaj se preveč izraža tista lepa čednost slovenskih ljudi, o katerih pravijo opisovalci, da so ponižni in poslušni. Te čednosti so lepe za naše pokvarjeno uho, dobro denejo tistem, ki se bojijo samostojnih ljudi, toda zdrave niso v kolikor so pokorni tudi tedaj, če se jim godi krivica.

Svoje pravice, ki so v intencijah pravičnosti in splošne enakopravnosti, sme in mora braniti vsak, če ima kaj značaja.

V vrtincu mednarodne politike

Balkan Balkancem

Nam je Balkan najbližji. Vsa evropska politika se suče direktno ali indirekt. okoli tega polotoka in obmorskih dežel na vzhodu in jugu Balkana. Balkan je važna točka v evropski zemljini. Vsa azijska in evropska zgodovina je prepletena z važnimi dogodki na tem prostoru. Balkan je bil vedno trd oreh. Če Ahilova peta ni bila ranjena nikjer drugje, je bila ranjena prej ali slej na Balkanu. To dokazuje, da so tod prebivali od nekdaj svobodoljubni rodovi, ki so bili večkrat zaradi svoje nešložnosti plen tujih teroristov in vlastodržcev. Tudi Kumanovo in Sarajevo smo imeli.

Po svetovni vojni so balkanski narodi vstali. Z navdušenjem so proklamirali potrebo zvezne balkanskih narodov, da si v tej zvezi ustvarijo najlepše politično in gospodarsko sožitje, ki naj bo obenem obrambni zid proti vsakršnim poizkusom,

da se poruši ali omeji neodvisnost in sverenost balkanskih narodov.

Geslo Balkan Balkancem je postaloprav v sedanjih mednarodnih razmerah važno. To uvidevajo balkanske države same. Trdna zveza je napravljena med Jugoslavijo, Romunijo in Turčijo. Bolgarija zagotavlja, da hoče ostati v priateljstvu z Jugoslavijo in sicer neutralna. — Celo v Egiptu se živo zanimajo za balkansko politiko, kakor dokazuje obisk egiptanskega ministra na Balkanu. Tudi Turčija in Egipt imata velik interes na tem, da se nahajata v dobrih političnih in gospodarskih odnosih s složnimi in enotnimi Balkanom, ki odpira vrata v Orient.

Navidez kolebajoča mednarodna politika, če pregledamo vse tuje mednarodne intervencije in posredovanja, vendar le

kaže, da se Balkan zaveda svoje velike odgovornosti ter skuša s sporazumevanjem med posameznimi državami doseči čim tesnejše sodelovanje v svoji balkanski kakor tudi zunanjji politiki. Politika neutralnosti je A te politike, politika B pa je tesna strnitev vseh sil, ki lahko sodočajo o usodi Balkana.

Če nas ne varajo znaki, se zvršava zveza balkanskih narodov vsaj ideološko, kar pomeni prvo stopnjo preporoda, ki je bil doslej tako težak.

Balkan mora čuvati svojo samostojnost, čuvati mora načela demokracije, ki so edina pot k ustvaritvi prave zvezne balkanskih narodov. Voditi mora politiko strpnosti ter se naslanjati načelno politično na svet, ki goji iste vrline, da postane ob teh vrlinah močan zaščitnik balkanskih in sodnih narodov.

Bliskovna vojna na bližnjem vzhodu nemogoča

V čem je pomen sodelovanja Turčije z Anglijo in Francijo.

Dočim se boji na daljnem vzhodu razvijajo in zapletajo v pravo zmesnjavo, je na bližnjem vzhodu angleško-turški in francosko-turški sporazum položaj v delu Sredozemskega morja in tudi Balkana znatno izpremenil.

Listi trdijo, da državi osovine imata v svojem načrtu takozvano bliskovno (naglo) vojno, ki bi se naj izvedla z neprizakovano naglico. Po tem načrtu bi se preko Sicilije, Pantellerie in Libije presekal Sredozemsko morje s pomočjo podmornic, ladij in hidroavionov, vzhodni del bi se odsekal od zahodnega tako, da francoska in angleška mornarica ne bi mogli prodreti v vzhodni del, in tako bi bila onemogočena pot skozi Sueški prekop. Ena močna vojska bi prodiralna iz Libije v Egipt in dalje v Sudan ter proti Sueškemu prekopu, druga bi prodiralna preko Balkana in preko Dardanel v Malo Azijo. Obe vojski bi se potem srečali nekje v Siriji ali Palestini.

Pakt s Turčijo je te načrte onemogočil. Turška politika je bila jako vztrajna in dosledna. Leta 1920. je sklenila pakt z Rusijo ter se na ta način zavarovala s te strani. Potem je prišlo do sestanka v Saadabadu, na katerem je prišlo do sporazuma med islamskimi državami sprednje Azije, Turčije, Iraka, Irana in Afganistana. Turčija je na ta način stopila na čelo močnega sporazuma držav. Angleška politika je bila dalekovidna ter je delala za sporazum s Turčijo že od konference v Montreuxu. Sedaj je ta politika venčana z uspehom. Še pred tem je Turčija sklenila sporazum z Grčijo in te državi sta si podelili oblast v Egejskem morju in ko je Turčija pristopila balkanski zvezzi, si je zagotovila svojo posest v Evropi. Sedaj je dobila pokrajino Hatai ob Sredozemskem morju in s tem pridobila važno pozicijo ob tem morju, ki ji nalaga obenem važne dolžnosti.

Gdansk še vedno v ospredju

Zatiše glede vprašanja o Gdanskem je nastalo radi razpleta v mednarodni politiki. Angleži in Francozi hočejo braniti Poljsko, če se pa Poljska pogodi z Nemčijo, bo pa tudi obema prav.

V Rimu in Berlinu očitno zagovarjajo priključitev Gdanska Nemčiji. Italija celo posreduje v tem smislu med Nemčijo in Poljsko. Poljska naj bi imela tam prostouku.

V Franciji pričakujejo ta pogajanja, ki da utegnejo imeti uspeh.

Prav karakterističen je predlog angleškega konservativca v spodnji zbornici. Ta pravi, kar tako naj se napravi kakor

na južnem Tirolskem. Stotisoč Nemcev naj se preseli iz Gdanska v Nemčijo, Poljaki iz Nemčije pa v Gdansk. Rešitev bo dovolj pravilna.

Razen tega je prinzel angleški poslanik Henderson v Berlin nove predloge angleške vlade, ki merijo na mirno ureditev gdanskega vprašanja. Pravijo, da ne gre za kako novo Monakovo.

Razne časopisne vesti pa poročajo, da se v Gdansku pripravljajo na vse eventualnosti z raznimi pripravami.

Italijanski fašizem za sporazum s Sovjetsko Rusijo

Fašistična »Gazetta del Popolo« je objavila daljši članek o Sovjetski Rusiji. List trdi v tem članku, da Rusija nima nič skupnega s kapitalističnimi državami in da se zato mora približati totalitarnim državam. List pravi, da so bile revolucije v Italiji, Nemčiji in Španiji ljudski upori proti buržauziji. Ti »ljudski upori« so bili kot v Rusiji revolucija proletarijata. Razlika obstaja samo v tem, da je Rusija ostala zve-

sta ideji razrednega boja, med tem ko so Italija, Nemčija in Španija prenesle ta razredni boj le na zunanjepolitično področje (kjer razlikujejo med državami buržauzni in plotokracijami in državami, ki ničesar nimajo). Končno prihaja list do zaključka, da se Rusija na vsak način mora približati fašističnim režimom in se sprašuje, če bo imel Stalin dovolj moči za to.

Vesti o odgoditvi pogajanj z Rusijo niso točne

Razširjajo se vesti, da želi Rusija odgoditev pogajanj z Azerbajdzanjem na tri tedne. Po ruskih vsteh so te vesti neresnične. Utegnejo se pogajanja sicer podaljšati ali trenutno ni za to razloga.

V Franciji klub dolgotrajnim posvetovanjem z Rusijo trdno upajo v uspeh.

Protest proti letalskim napadom

je vložila kitajska vlada pri Društvu narodov, ker Japonci že od januarja neprestano napadajo z letali nezaščitene kraje in kitajsko prebivalstvo.

Predsednik Dragiša Cvjetković in predsednik senata dr. Korošec odideta na Bled na poletne počitnice.

Nov centralni tajnik imenovanih delavskih zbornic

Milojević je bil odstavljen, Mitić postavljen, ministrstvo je pa potrdilo skopeljske sklepe.

Dne 2. t. m. je bila v Novem Sadu seja odbora centralnega tajništva delavskih zbornic. Obravnavala je večinoma notranje stvari. Bavila se je v glavnem z izpremembami v tajništvu, s katerimi sta se bavili že zadnji dve seji odbora centralnega tajništva.

Na skopeljski seji je bil izvoljen za tajnika D. Milojević, tajnik delavske zborne v Skoplju in ožji odbor. Ožji odbor je po ugotovitvi položaja sklenil, da D. Milojević ne more biti tajnik in je zaradi tega določil Lj. Mitića, da vrši tajniške posle. Na pritožbo Milojevića je ministrstvo socialne politike potrdilo skopeljske sklepe in s tem potrdilo tudi Milojevića za tajnika.

Ožji odbor je poslal na dopust vse prej-

šnje uradnike ter jim obenem odpovedal službo. Nastavil je svoje uradnike. G. Milojević je po prevzemu službe odpovedal službo uradnikom, ki jih je našel v tajništvu, ter namestil nove. Tako je nastal položaj, da ima centralno tajništvo tri uradniške garniture. Rešitev tega vprašanja je sedaj odgodena do kongresa delavskih zbornic, in do takrat morajo vse oblastne zbornice staviti predloge.

V vprašanju tajnika je odbor sklenil s 7 glasovi proti 5, ker sta se dva člana vzdrževala glasovanja, da naj bo novi tajnik Zarija Popović, kakor smo že poročali. Ta bo proučil posle, katere naj tajništvo opravlja in predložil predloge, zaradi česar naj se sklice nova seja dne 15. in 16. julija.

Kakšno razpoloženje vlada v Zedinjenih državah napram Evropi?

Kaj nam pišejo naši slovenski sodrugi?

Iz vrst slovenskih sodrugov, aktivnih političarjev v Chikagu, smo prejeli ta-le dopis:

»V Zedinjenih državah se kreše pro-paganda nasprotočnih si velesil. Sedanja vlada Zedinjenih držav je naklo-njena Franciji in Angliji in skuša pri-krojiti zakon o nevtralnosti tako, da bi bil tema državama v korist. Toda skuš-nje, ki so jih napravili državljanji Zedi-njenih držav v minuli svetovni vojni, so bile tako gremke, da je onim, ki so za »nevtralnost« Zedinjenih držav (ki bi koristila Nemčiji, Italiji in Japonski), prav lahko dokazati, kako nesmiselno bi bilo za Zedinjene države, ako bi šle v vojno za prazne oblube, kakor so šle v zadnjo in se pri tem zadolžile po ne-potrebnum za milijarde dolarjev, ne da bi bile, navzle zmag, dosegle uresni-čenje enega samega ideala.

Zedinjene države bi morda bile pri-pravljene stopiti odločno na stran demokracij, če bi se res šlo za demokra-cijo. Ampak nasprotniki Rooseveltove politike — ki imajo milijone pristašev za seboj — pravijo: »Glejte, prav tako kot je nasedel zavezniškim imperiali-stom v zadnji svetovni vojni Woodrow Wilson, bo nasedel sedanji naš predsed-nik Roosevelt. Čemu pošiljati naše fan-te na evropska bojišča v pomoč enemu imperializmu proti drugemu. In ti govor-niki imajo za seboj veliko večino v par-lamentu.

V Evropi ne morete razumeti tega ameriškega stališča, ker želite, da bi bilo čim prej konec neznosnemu stanju, ki vlada pri vas. Toda Američani ne morejo odpustiti Franciji in Angliji, da nista sklenili miru, kot si ga je bil za-mišljal Wilson. Njim je vsa Evropa ena-ko zoprna, pa naj si bo v tem ali onem-taboru. Kajti tisti, ki so zoper spre-

membo nevtralnostnega zakona, vpra-šujejo javnost: »Kdo nam jamči, da bo prihodnji mir, ki bo sklenjen v Evropi, boljši od miru, ki je bil sklenjen po sve-tovni vojni?« *

Za spoznavanje prilik v Zedinjenih državah je prednje pismo gotovo pre-cejšnje vrednosti. Zanimivo je dejstvo, da v tisti Ameriki, v kateri zaznamuje razvoj na vseh področjih tako velikan-ske skoke, ne verujejo v razvoj duha evropskih narodov, čim bi se sprostil spon, v katere je vkovan.

Zadnje vesti

Presleva francoskega narodnega praznika v Ljubljani se je izvršila na slovesen način. Udeležili so se tudi predstavniki naših oblasti. Pred Napoleonovim in Vodnikovim spomenikom sta bila položena venca.

Kralj Peter II. je bil na obisku v Boki Kotorski, ki je bila »vsota razsvetljena.«

Mongolsko-sovjetske čete so dosegle nove uspehe v bojih proti četam Mandžuka in Japoncev.

Zedinjene države grade pet novih letalskih oporišč. Vesti o sporu med zunanjim ministrom Cord Hullom in Rooseveltom niso resnične.

General Franco je povabljen v Italijo. Nekemu portugalskemu novinarju je izjavil, da Španija ni ne nemška, niti italijanska. Privze-la pa je ideje, ki jih pozna tudi Nemčija, toda te ideje je Nemčija dobila iz Španije v 16. stoletju. Španija torej gradi na idejah, ki jih je posodila drugim. Ostati pa hoče nevtralna.

Zanimivo tajno glasovanje nemških generalov. Na nekem banketu je 56 nemških generalov in polkovnikov tajno glasovalo, ali je mogoča vojna ali ne. Pri glasovanju se je izreklo samo pet častnikov, da bi sedanje razmere uteg-nile vesti do vojne, vsi drugi da ne. Glasovali so ljudje, ki poznajo vojaške razmere in je njih mnenje precej verjetno.

C. Nordhoff in J. N. Hall:

80

HURIKAN

Klub temu, da je že osemnajst let živila na Tuamotih, ni poznala tega otoka drugače kot po imenu. Slišala je svojega moža, ko je nekoč govoril o njem, toda najbrž tudi on ni pobliže poznal tega koralnega otočiča, ki je služil morskim pticem, da so na njem gnezdili. Lahko si mislite, kako težko se je moral boriti v svoji notranjosti z občutki, ki so jo obhajali... Nobenega drugega zatočišča ni bilo za Terangi in njegove... nobenega! Recimo, da bi bil Evgen ostal živ in da bi se vrnil... kaj bi storil? O, zavedala se je le predobro, kaj bi storil! Gotovo bi bil hvaležen rešitelju svoje žene, toda sama hvaležnost bi ne mogla nikdar omajati njegovega neupogljivega spoštovanja pred zakoni. Terangijev beg molče preiti — ne, to bi bilo za človeka kot je bil Evgen, nemogoče.

Ubogi Evgen! Znova jo je zbolelo srce, ko se je domislila, da je mrtev; nekje v globini pa jo je speklo, ker njena bolečina ni bila močnejša... Ali ga je resnično ljubila? Ne... to kar jo je vezalo nanj je bilo nekaj drugega: nagnjenje, neke vrste materinska nežnost. On jo je potreboval, dočim on nuj je bil potreben. Bil je del njenega življenja, toda bila je napram sami sebi prepoštena, da bi si bila prikrivala, da se ji ta zguba v življenju ne bo zdela nenadomestljiva. Sedaj je bil mrtev — utonil je. Po vsemu sodeč je bilo to, kar je prestal on, manj strašno od tega, kar je bila doživelata sama...

Zopet se je domislila trenutka, ko je odplavilo

drugo purau drevo in z njim Fakahaua in Mato ter mnoge ljube prijatelje... in kako se je nato nena-doma podrla severna stena cerkve, ko se je bil v njo zagnal mogočen val... Globoko je zadihala. To strašno poglavje njenih spominov je bilo treba za-pečatiti... če le mogoče za vselej...

Gospa de Laage se je dvignila. Ostali so se vr-nili in jeli pripravljeni večerjo. Marama je nasekala dry za kurjavo. Terangi je trebil luske na ribi, ki jo je vzel s sakom. Tita je brodila po plitvi vodi. Nena-doma je presekal tišino jasen otroški glas: »Papa! E pahi!«

Terangi je skočil kvišku in zrl v smeri, kamor je kazal otrok, ki je od vznemirjenja poskakoval pred njim. Na severozahodu, zelo daleč na obzorju, se je svetlikala v večernem soncu konica jadra in vrh nekega jambora. Izgledalo je, da plove ladja, gnana od lahne južnovzhodne sapice, proti Manu-kuri. Terangi, ki sta se mu pridružili tudi obe ženi, je resnega obraza dolgo zrl na morje, predno je spregovoril.

»Kakšna ladja naj bi to bila?« je reklo vprašujoče in začuden majal z glavo. »Ako je Katopua, potem je zgubila svoj glavni jambor. Po jamboru in jadru sodeč, bi utegnila biti jadrnica kapitana Na-gleja, lahko pa je tudi kakšen enojambornik iz Tata-kote.«

Gospa de Laage je položila roko na njegovo ramo. »Ali res misliš, Terangi, da bi utegnila biti Ka-topua...?« Glas se ji je nekoliko tresel. »Ali je še kaj upanja?«

»Da, mogoče je spodnje jadro sprednjega jambora.«

Doma in na svetu

Poziv »Slovencu!« V št. 158 je napisal ta list trditev, da so pri »Delavski Politiki« sko-raj sami zagrizeni nemčurji, ki imajo pri njej glavno besedo in jo navduhujejo v nemčurskem duhu. »Slovenec« naj nam da zagotovilo, da bo na teh besedah vztrajal tudi še po morebitni amnestiji. Potem pa se bomo z njimi pomenili, ne po latinsko, ampak po slovensko, pred so-diščem.

Z imeni na dan! Že nekaj časa pogreva »Slo-venc« neke okrožnice Jugoslovanske strokovne zveze in jih navaja kot dokaz za teror, ki da so ga uganjali funkcionarji svobodnih strokovnih organizacij (on jih naziva socialne demokrate) nekje na Koroškem. Zadeva nam ni znana, in ker ni navedenih nobenih imen krivcev, jo tudi ne moremo kontrolirati. Pa tudi, ako bi bila ta imena navedena, bi v današnjih spremenjenih razmerah kaj težko razčistili zadevo, ki se je odigrala kdaj ve kdaj. Toda »Slovenec« naj si zapomni to-le: Ako član katoliške cerkve živi nemoralno življenje in grobo krši nauke o ljubezni do bližnjega, potem bi bil »Slovenec« gotovo prvi, ki bi vzro-jil, ako bi se našel kdo, ki bi radi tega krivil katoliško cerkev. Naj torej dopusti, da velja enaka mera tudi glede grešnikov v svobodnih strokovnih organizacijah. Ako član svobodnih strokovnih organizacij nekaj zagreši, kar je v opreki z načeli, potem gotovo zleti in če je tudi funkcionar ne vemo kakšnega foruma. — Ako je torej kdo, ki mu ima »Slovenec« nekaj konkretnega očitati, kakor to namiguje v svojem članku o svobodnih strokovnih organiza-cijah, v številki 154 od 9. julija, potem kar z materialom na dan! Videl bo, da bodo forumi strokovnih organizacij z dotičnim pomeldi, dočim grešnik pri »Slovencu« še vedno lahko dcibi odvezo. Odvezo je moral dobiti tudi »Slovenec« sam, ker bi sicer — po vsem tem, kar se je dogajalo med vojno v njegovih kolonah — v spremenjenih razmerah po vojni ne morel več izhajati.

Vsako mednarodno organizacijo smatra »Slovenec« za framazonsko, razen svoje. Kaj pa misli o organizacijah mednarodnih kartelov ali pa recimo rotarijev, pri katerih ni nobenega delavca, ampak precej gospodov »Slovenčevih« pristašev? Vsi se lahko mednarodno organizirajo, samo delavci ne, pa tudi ti se smejo, ako se pokoravajo tisti komandi, katero priznava tudi »Slovenec«.

Boj za okrožni urad socialnega zavarovanja v Karlovcu. Okrožni urad Osrednjega urada za zavarovanje delavcev poslujejo od 1922. Eni so aktivi, eni pasivni. Karloški okrožni urad izkazuje doslej 1,700.000 din pasive; aktivni je bil le 1928, 1932 in 1933. Namena je, da se ta urad ukine ter razdeli med zagreški in su-šaški. V petek je bila v Karlovcu o tem anketna, na kateri so se izrekli delodajalcii in delavci proti opustitvi okrožnega urada. Anketa je imela namen dati pobudo, kako naj se urad sanira. To vprašanje je težko. Pri OUZD je riziko večji in manjši, nekaj rizika pa mora nositi celota, urad pa naj služi svojemu name-nu. Govorniki so omenjali tudi nekaj možno-sti glede aktiviziranja OUZD v Karlovcu.

Skupna banovinska trošarina od obutve v znesku din 3 se plača na tvornično obutev domače izdelave, ki ni izdelana iz usnja, ampak vsaj v pretežni meri iz drugega materijala.

S. Nedzialkowski v Parizu. V Parizu se muči za nekaj dni predsednik poljske socialno demokratske stranke in glavni urednik delav-skega dnevnika »Robotnik«, s. Nedzialkowski. Časnikarjem je izjavil, da so vse poljske stranke najdolčeje pripravljene braniti neodvisnost domovine.

Obisk angleških vojaških letal v Franciji in na Poljskem. K proslavi francoskega narodnega praznika, dne 14. julija, je priletel na Francosko 152 angleških vojaških letal, ki so 2000 km dolgo progo preletela brez pristanka, kar je v vojaških krogih sosednjih držav vzbuz-čilo silno pozornost. Še bolj pa je delovala vest, da nameravajo angleška vojaška letala v kratkem leteti tudi na Poljsko. Nemški listi se vprašujejo, kako bo to mogoče, ker preko Nemčije ne smejo, preko severnih držav pa tudi ne, ker so nevtralne. Sedaj pa izve, da jih bo do Gdynije prepeljala matična ladja za letala.

Britansko brodovje bo prišlo v Grčijo. Po poročilu angleških listov bo prišlo tekom me-seca avgusta v grška pristanišča 40 angleških bojnih ladij. 4 rušilci bodo pa že v kratkem obiskali pristanišče Phaleron, ki leži blizu Atén.

Izgoni tujih državljanov iz južne Tirolske. Italijanska vlada je odredila izgon vseh tujih državljanov iz južne Tirolske. Prizadeti so Švicari, Anglezi in Francozi. Verjetno je, da bodo na ta ukrep italijanske vlade odgovorile prizadete države s tem, da bodo tudi iz svojih obmejnih pasov odstranile Italijane.

Italijanske izgube v Abesiniji. Italijanska vlada je izdala uradno poročilo o italijanskih izgubah v Abesiniji za mesec junij. Po teh po-ročilih je padlo v bojih z domačimi v juniju 25 italijanskih vojakov, med njimi dva oficirja, 21 vojakov je umrlo na različnih boleznih ali pa radi nesreč.

Romunski senatorji. Zadnjič smo poročali o celi vrsti senatorjev, bivših politikov, ki so bili razrešeni časti, ker niso hoteli priseči kralju in ustavi. Je pa še nekaj senatorjev, ki niso prisegli, ker so bolni oziroma v inozemstvu. — Glede teh pa velja sklep, da jim mandati ostanjo. Med temi senatorji je tudi bivši zunanj minister Titulescu.

Spor med Nemčijo in Romunijo radi pšenice. Nemčija zahteva na podlagi z Romunijo skle-njenega gospodarskega dogovora, da dobi iz Romunije 100.000 vagonov letošnje in 45.000 vagonov lanske pšenice. To se pravi, da bi moral Romunija izvoziti v Nemčijo ves pre-sežek letošnje žetve. Romunija se temu upira. Trdijo, da Romunija hoče obdržati čim več pšenice za izvoz v Anglijo, da bi na ta način plačala obresti in amortizacijo velikega poso-jila, ki ga je najela v Angliji v svrhu oboro-žitve.

Zmaga svobodno organizirane delavstva v Citroen-delavnicah v Parizu. V Citroen-delav-nicah so bili izvoljeni kandidati, ki so jih po-stavile svobodne delavske strokovne organiza-cije (CIT) z 8770 glasovi, kar pomeni veliko večino. Ta zmaga je posebno pomembna za-radi tega, ker je Citroen-podjetje napelo vse sile, da bi zmagala podjetju prijazna organiza-cija. Ta organizacija je pa dobila pri volitvah le 258 glasov, dočim so fašisti odnesli samo 107 glasov.

Hitro je pričel Terangi nanašati vse mogoče, da bi podnetil velik ogenj — palmove veje, naplav-ljen les in kar je le našel v bližini. Poprosil je gospo de Laage, da mu da škatlj, v kateri je hranila vži-galice. Takoj je uganila kaj namerava.

»Počakaj!« je vkliknila. »Ti hočeš dati ladji znak!«

»Seveda. V dveh urah bo prišel čoln po nas.«

»Ne, ne! Tega ne smeš storiti! Vrnji mi vžiga-lice!«

Govorila je resno, zapovedujoče, Terangi jo je gledal ves začuden.

»Ti misliš name, Terangi,« je dostavila hitro. »Toda ti moraš misliti tudi nase! Ako je Katopua... in daj Bog, da bi bila! Potem mož živi in se na-haja na krovu ladje. Ako pa je kak enojambornik, te bodo tudi spoznali in poročali, da živi. Marama mi je zaupala načrt, ki sta ga skovali. Ti ga moraš izvesti. Terangi! Pojd na Fenua Ino! Ako pridejo semkaj, jim ne bom ničesar povedala. Vsi b

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Velik kolesarski dan

bo v nedeljo, dne 16. julija. Zjutraj se bomo zbrali Trboveljčani na kolodvoru k sprejemu mariborskih sodrugov, kateri bodo prispevali z godbo Glasbenega društva železniških delavcev in uslužencev.

Trboveljski otroci na morju

Baker, julija 1939.

Pred tremi leti je odbor Bratovske skladnice prvič poslal otroke svojih članov na letovanje ob morju in sicer v Trboveljski dom v Bakru.

Treba je bilo nekoga, ki je dal zato inicijativo in uvidel potrebo naših otrok po morskem zraku. Odbor Bratovske skladnice je vedno stremel za tem, da se število otrok, potrebnih okrevarjanja, poviša, zato jih je tudi letos poslalo število na morje, kajti če je kdo, so v prvi vrsti socialne ustanove, ki so poklicane, da skrbe za zdravje svojih članov in njih svojcev. V tem pogledu nam je lep primer Bratovska skladnica v Trbovljah, ki žrtvuje lepe zneske v te svrhe.

Delavstvo, ki je zaposleno v cementni tovarni, je še bolj številno obdarjeno z otroci, zato so obratni zaupniki tovarne že lansko leto ponrenili akcijo, da tudi ti otroci pridejo enkrat na boljši zrak.

Ker je akcija lansko leto uspela, so šli zaupniki tovarne tudi letos na delo in poslali prošnje na razne ustanove v upanju, da bo odziv čim večji. Žal, sta se tei prošnji odzvali samo Trboveljska premogokopna družba in občina Trbovlje vsaka po osm tisoč dinarjev, skupno 16.000 din.

S tem je bilo otrokom, katerih očetje so zaposleni v cementni tovarni, omogočeno letovanje ob morju.

Pri tej akciji smo pogrešali socialno ustanovo, pri kateri so starši teh otrok zavarovani.

Na drugi strani je Delavska zbornica sicer poslala kot podporo za to akcijo 500 din, z željo, da tudi ona sodeluje pri izbiri teh otrok, kar smo pa zaupniki tovarne odklonili.

H koncu bi poudarjali še enkrat, da je kljub lepemu številu otrok, ki so bili poslani iz Trbovelj na letovanje ob morju, potreba še večja, zato naj bi merodajni činitelji razmišljali o širši organizaciji letovanja naših otrok ob morju.

Za volitve obratnih zaupnikov v cementarni, katere se bodo vršile ponovno 21. julija, vlada med delavstvom v tovarni veliko zanimanje. Ker se glavn obrotni zaupnik, s. Češnovar, nahaja z otroci tovarniških delavcev na morju, hočejo njegovo odsohtnost nam že znani razgradiči izkoristiti s tem, da se sestajajo in kujejo za volitve protilsto. To so ljudje, ki niso nikjer organizirani, imajo pa prav dolge jezike, ako je treba kakšnega zaupnika in njihovo delovanje kritizirati. Ob vsakih volitvah in pri vsaki drugi akciji, naj je bila še takoj koristna za delavstvo, so se znašli ti ljudje skupaj in kakor na komando nasprotovali zaupnikom pri njihovem delu. Hočejo pa sebe pokazati, da so oni poklicani, da vodijo proletarijat iz strašnega trpljenja v tovarni v blaženij raj. A jin nikdar ne nasede, ampak jih pusti in cedilu in sledi tistim, ki jih dnevno rabi in ki ga niso zapustili tudi v nesreči. Delavstvo v tovarni je zelo radovedno, kdo jim bode za 21. julij posodil štampilko organizacije, ker sami niso nikjer organizirani, kakor smo že zgoraj omenili. Povemo pa že v napred, da bodo blamirani vsi skupaj, kakor so bili že nešteto-krat, kadar so se zaletavali v naše zaupnike. Delavstvo v tovarni pa pozivamo, da izvajajo takšno zmago 21. julija, kakor si jo je 12. maja. Družnost!

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v nedeljo, dne 23. julija t. l. zlet na Mrzlico. Mrzlica je tako prijetna točka, kjer ima trboveljsko delavstvo svoj lastni dom. — Pripravljamo bratskim društvom in delavstvu, s katerim je bližnje okolice v kraju, da se tega prijetnega zleta udeleže v prav lepem številu. Vsa pojasnila daje društvo, ki se nameravajo zleta udeležiti, društvo »Vzajemnost« v Trbovljah, Delavski dom. — Družnost!

HRASTNIK

Ponovitev operete. Dramski odsek kulturnega društva »Vzajemnost« v Hrastniku ponoviti v soboto, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer na vrtu ge. Logar operete »Erika«, kar je tudi splošno želja hrastniške publike. Prireditelji za to tudi to pot pričakujejo velike udeležbe. Družnost! — Odbor.

Ob prilici proslave 75-letnice Rudarske godbe, ki se bo vršila 16. julija, se vladivo vabi vse delavstvo naše doline, da se udeleži sprejemu gostov na kolodvoru! Odhod bo ob 7. uri zjutraj izpred »Del. doma« z godbo na čelu.

STUDENCI PRI MARIBORU

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi dne 29. julija v dvorani Sokolskega doma akademijo s sodelovanjem vseh »Vzajemnosti« okolice Maribora. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vatimo vsa bratska društva, kakor tudi studenško delavstvo, da nam pripomorejo z udeležbo k lepemu uspehu. Družnost! Odbor.

KOLESA (Wanderer)

originalna, priznana najboljša kvaliteta po mesečnih obrokih

d in 100-

FRANC LEPOŠA d. z O. Z.
Maribor, Aleksandrova cesta 39

LJUBLJANA

V čem je vzrok gobavosti lesa? Mestni občinski svet ljubljanski je odobril din 30.000 kredita za popravilo devetih stanovanj v občinskih hišah v Koleziji, ker se je v podu oz. stropih pojavila goba. Dobro bi bilo razčistiti vprašanje, kaj je vzrok gobavosti lesa?

Za modernizacijo ljubljanskega kopališča v Koleziji je občinski svet dovolil 500.000 din. Ljubljana je z novimi kopališči še vedno slab prekobiljena. Temu vprašanju bi že bilo treba posvetiti več pažnje. Nekaj kopališč je pa daleč zunaj mesta, kar otežkoča obisk zlasti med tednom.

MARIBOR

Pekovski pomočniki v borbi za novo kolektivno pogodbo

V nedeljo so zborovali pekovski pomočniki v svojih prostorih pri »Zlatem konju« v Vetrinjski ulici, ki so razpravljali o nadaljnih ukrepih v boju za novo kolektivno pogodbo. Zanimanje za to mezdno gibanje je pri pekovskih pomočnikih večo veliko. Zastopane so bile skoraj vse pekarne Maribora in okolice, razen dveh ali treh, v katerih se pomočniki še ne zavedajo važnosti svoje strokovne organizacije in sedajo na mesece za novo kolektivno pogodbo.

V nabito polni dvorani je predsednik s. Jazbinšek otvoril zborovanje in poudaril, kako važen je posvet ob tej za pomočnike tako resni ur. Sledilo je poročilo delegacije, ki je imela nalogo, pogajati se z mojstri radi nove kolektivne pogodbe. Poročilo delegacije so pekovski

pomočniki poslušali z veliko pozornostjo in dajali duška nevolji nad nekaterimi mojstri in njihovim postopanjem s pomočniki. Zlasti pa je zavrsalo, ko je delegacija sporočila, da so se pogajanja razbila radi tega, ker se v novi kolektivni pogodbi zahteva, da mojstri dano oženjenim pomočnikom 1 kg kruha na dan, kar so pa mojstri odbrili.

Zborovanje se je končalo s tem, da so pekovski pomočniki sklenili, da se vodi borba naprej, dokler se ne doseže boljša kolektivna pogodba, kakor pa je staro. Kakor tudi to, da se izda nov zakon o prepovedi nočnega dela, ker se sedanje naredbe, ki je že dve leti v veljavi, mojstri sploh ne drže. Pekovski pomočniki so trdno odločeni, da bodo s svojo strokovno organizacijo v tem boju zmagali.

Novi pravilnik za železniške delavce je izšel v »Službenih novinah« in bo stopil v veljavo dne 12. avgusta. Podrobno vsebina pravilnika še ni znana. Ako pa je tak kakršen je bil že davno izdelan osnutek, potem ni pričakovati kakšnega posebnega zboljšanja položaja železniških delavcev in so železničarske organizacije že pred objavo tega pravilnika najavile boj za nov pravilnik. Delavce v delavnicih znamenje same mezdna plat novega pravilnika, ampak tudi to, ali bo po novem pravilniku mogoče, da si bo izviliblo svoje zaupnike.

V nedeljo je bilo veliko dežavsko zborovanje. Kje? V dvorani Združene gospodarske banke. Kdor bi vedel kakšne podrobnosti, naj poroča, ker bi bilo škoda, ako bi o tako važnem zborovanju ne poročali. Obenem s povabilom na to zborovanje so delili tudi letake, v katerih smo čitali, da je sedaj prišel čas končnega obračuna s socialisti.

V cerkev v Zg. Poljskavi je bilo vlomljeno v noči od 12. na 13. julija. Vlomljek je odnesel ciborij in monstranco ter 20 din iz neke puščice. Množič si s tem ni pomagač, ker je vse skupaj vredno samo kakšnih 2000 din.

Tetovi koles so v našem mestu neprestano na poslu. Prijahajo pa celo iz Hrvatskega, kot da bi domačih ne imeli dovolj. Policia je te dni prijela nekega Ivana Orbana iz Belovara, ki je pri zaslišanju izjavil, da je prišel krast kolesa s celim spremstvom svojih pojazdov.

Koncert v mestnem parku bo v soboto od 21. do 22. ure zvečer. Igrala bo godba Glasbenega društva železniških delavcev in uslužencev, pod vodstvom kapelnika g. M. Schönherra.

SENOVO PRI RAJHENBURGU

Neznosne razmere pri podjetju Dukić in drug. Pri rudniku Reštan v Rajhenburgu je zaposlenih pri podjetju Dukić in drug okrog 90 delavcev, kateri so neorganizirani. S tem delavstvom delajo tako kot se komu zdi. Ako delajo nadure, ne dobijo plačanih 50 odstotkov. Če je kateri naročen za v nedeljo v službo, plača plavega, ako ga ni. Odtegljajev imajo vseh vrst, ne vedo večkrat zakaj jih plačajo. V novem »jašku«, ki je že nad 90 m globok, nimajo nobenih odvodnih cevi za odvajanje dima in slabega zraka. Dočim od nasprotne strani, v istem jašku, nimajo nobene lestive za dohod in izhod, čeprav je že 12 m visok. Nesreča se gode skoro dnevno. Plače pa so mizerne. Vsa dela vodijo razni polirji in stavbeniki; aka so specjalizirani za delo v rudnikih, ne vemo. Prosimo vse v poštev prihajajoče faktorje, da se za to zanimajo.

Dukićevi delavci.

Tako se dela z delavstvom povsod, kjer je neorganizirano. Zato se naj vse delavstvo podjetja zaveda, da je v organizaciji moč. Zberimo se skupaj in se organizirajmo v **slobodni strokovni organizaciji**, v »Zvezji rudarjev Jugoslavije«, katera ima tudi svojo podružnicno na Senovem. Naročimo si »Delavsko Politiko«, katera edina branii delavske interese. V kratkem bo tudi predavanje o socialni zaščiti delavcev na Senovem. Posetimo takrat to predavanje, da bomo slišali, kake pravice imamo, pa bo drugače tudi pri podjetju Dukić in drug v Rajhenburgu.

PTUJ

Nedavno smo čitali pritožbo konzumentov glede visokih cen mesu. Še vedno lahko ugotavljamo, da se mesarji ne ravnajo po uradno določenih cenah, ki so: za govedino 1 din 9 do 11, in II din 7—9. Meso se prodaja po din 10 do 12 in tudi teletino ni dobiticeneje, dasiravno ta čas plačujejo teleta po din 4 za kg in bi bilo meso s privago din 8 dovolj drag, tembolj, ker čitamo, da se dobri v Mariboru že od din 6 naprej. — **Konzument.**

Burno je bilo na zadnjih sejih mestnega sveta in ... ni prišlo do nikakih sklepov, ker so se gospodje mestni svetniki razšli.

Naše ulice, ceste in prah. Čeravno se mestna občina trudi, da bi se s škropiljenjem omililo nadlogo, ki jo povzroča prah, se stanovalci in ... Rogozniški cesti upravičeno pritožujejo nad zapostavljanjem, kajti v vsakem dnevnem času se na tej cesti dvigajo oblaki prahu, vsled česar bi bilo temeljito škropiljenje nujno potrebno. — ac —

POBREŽJE PRI MARIBORU

Zvočni kino Pobrežje, 15. in 16. julija krasen film »LJUBAVNE LAŽI«.

LJUBLJANA

Za modernizacijo ljubljanskega kopališča v Koleziji je občinski svet dovolil 500.000 din. Ljubljana je z novimi kopališči še vedno slab prekobiljena. Temu vprašanju bi že bilo treba posvetiti več pažnje. Nekaj kopališč je pa daleč zunaj mesta, kar otežkoča obisk zlasti med tednom.

MARIBOR

Pekovski pomočniki v borbi za novo kolektivno pogodbo

pomočniki poslušali z veliko pozornostjo in dajali duška nevolji nad nekaterimi mojstri in njihovim postopanjem s pomočniki. Zlasti pa je zavrsalo, ko je delegacija sporočila, da so se pogajanja razbila radi tega, ker se v novi kolektivni pogodbi zahteva, da mojstri dano oženjenim pomočnikom 1 kg kruha na dan, kar so pa mojstri odbrili.

Zborovanje se je končalo s tem, da so pekovski pomočniki sklenili, da se vodi borba naprej, dokler se ne doseže boljša kolektivna pogodba, kakor pa je staro. Kakor tudi to, da se izda nov zakon o prepovedi nočnega dela, ker se sedanje naredbe, ki je že dve leti v veljavi, mojstri sploh ne drže. Pekovski pomočniki so trdno odločeni, da bodo s svojo strokovno organizacijo v tem boju zmagali.

VELENJE

Kako je delavec, ki je utpel obratno nezgodo, prišel v preiskovalni zapor namesto da bi bil dobit odškodnino?

Na predlog okrožnega urada za zavarovanje delavcev je bilo pri tukajnjem sodišču uvedeno postopanje proti Detičku Ivanu, lesemu trgovcu iz Pesje pri Velenju radi težke poškodbe, ki jo je utpel pri njem zaposlen Camlek Vinko.

Camlek se je 10. aprila na Detičkov žagi ponesrečil na cirkularki in mu je odrezal 4 prste desne roke. Takoj pa nesreči je Detiček povedal Camleku, da mora vsakomur povedati, da se je ponesrečil pri drugi večji žagi in ne pri tisti, pri kateri se je nezgoda res pripetila. Večja žaga je namreč imela varnostni pokrov, dočim druga žaga, na kateri se je Camlek ponesrečil, ni imela nobenih varnostnih naprav.

Vse to je bilo ugotovljeno na podlagi zaprisenega pričevanja ponesrečenega Camleka Vinkota dne 13. junija in je bil Detiček obsojen na 21 dni zapora.

Na podlagi te obsoobe je ponesrečeni Camlek Vinko po svojem zastopniku dr. Avgust Reismanu zahteval od Detičeka odškodnino v znesku din 100.000 za boleznično ter za razliko med rento, ki jo prejema, ter med njegovim zaslužkom v času, ko je bil še zaposlen, kažitiliziran na bazi 5 odstotkov.

Dne 20. aprila 1937 je pa Camlek na podlagi prigovaranja Jezernik Florijana sklenil poravnava z Detičkom, ki ga je sprejel nazaj v službo in se odškodninska zahteva vsled te poravnava sploh ni obravnavala pred sodiščem.

Začetkom leta pa je tudi okrožni urad za zavarovanje delavcev zahteval odškodnino v znesku din 60.000 z ozirom na sodbo okrožnega sodišča v Celju od 13. januarja 1937, št. VII. Kzp 752-35-32, glasom katere je Detiček spoznan krivim. Poškodovanca se je pa po § 297-1 kp. napotilo na civilno pravno pot, ker sodišče ni imelo podlage za presojo upravičenosti in

Če hočete v resnici biti
dobro in poceni
oblečeni, kupite v

CESKEM MAGACINU MARIBOR

pri glavni policiji

Tam dobite največjo izbiro češkega in angleškega blaga po
najnižji ceni, brezobvezno se lahko prepričate. Velika odpro-
daja ostankov, polovične cene, krojače potrebščine.

Do vojne ne sme priti!

Apel angleškega delavstva na nemški narod ob neposredni nevarnosti.

Svet angleških delavskih strokovnih organizacij je dne 1. t. m. naslovil apel na nemški narod. Ta apel se smatra kot pridrtev govoru lorda Halifaxa, s katero ves angški narod apelira na nemški narod, da se reši mir v zadnjem trenutku.

Evropa je že leta, pravi apel, v težki krizi, ki jo izziva silno oboroževanje, v tekmi, ki nima para in ki vsiljuje vprašanje: Ali bo vojna, in celo vprašanje: Ali se nahajamo na predvečeru vojne? Kadar se vsiljujejo že taka vprašanja, pomeni to veliko nevarnost, ker smo prišli do meje, kjer je treba nazaj ali jo prekoračiti.

»Vi Nemci in mi Angleži in vsi ostali narodi — pravi apel — moramo enkrat prenehati biti sužnji usode, sužnji slučaja. Dovoliti ne smemo, da pride do vojne!«

Vedeti morate že enkrat, da angleški narod ne želi uničiti nemškega naroda, da angleški narod ne obkoljuje, ne grozi nemškemu narodu. To je zlo mišljenje, to je zavestno neumevanje. To ve dobro vaš minister propagande.«

Potem govori apel o Mussoliniju in Hitlerju, o govorih, ki sta jih imela v zadnjem času ter o prelivanju krvi italijanskega in nemškega naroda v Španiji. Govori se o predlogih za mir, ki so bili predloženi nemški vladi, potem o dogodkih okoli Čehoslovaške republike, na kar nadaljuje:

»Sedaj doživljamo iste dogodke, ki kažejo pripravljanje na vojno. Eno moramo tukaj jasno in iskreno povdariti: Če se bo nadaljevalo s takimi pripravami, tedaj kaže to: vojno! O tem ni nobenega droma in to je nastrašnejše v sedanjem momentu.«

Apel našteva potem narode, ki so z Anglijo in Francijo, na kar pravi, da tu spomenica, ki jo je nedavno naslovil predsednik Roosevelt na Mussolinija in Hitlerja dokazuje, kako Zedinjene države ne bodo mogle ostati ob strani, če pride do konflikta, in na kateri strani bodo, ni težko uganiti.

»Mi — pravi apel dalje — govorimo odkrito in iskreno, in razumite: Nihče ne

želi in ne pripravlja vojno proti Nemčiji, mi smo vaši prijatelji, prijatelji nemškega naroda. Če kdo koga obkoljuje, angleški narod gotovo ne obkoljuje nemškega naroda. Denar, energije naroda, vse se troši v ogromni izmeri za oboroževanje in pripravljanje vojne, namesto, da bi se narode socialno podprtlo, da bo življenje na svetu boljše in lepše.«

To je blaznost, kar se sedaj dela in to vodi v klavnico. Nam in vam more biti bolje brez vojne in če smo proti vojni. Položaj je sedaj strašen, to kolebanje med mirom in vojno, ta negotovst, te nevarnosti, to neprestano ogroževanje, če potraja to še nekaj časa, more dovesti do katastrofe, ker živci ne bodo vzdržali in nekaj se mora zgrediti.«

Nadalje govori apel o gospodarskem položaju Nemčije in Italije, o delavskih razmerah ter pravi: »Mi vam moremo dokazati, da hočemo samo mir in ne vojno. Oni, ki govori in trdi nasprotno, ta ne govori resnico, to bodite uverjeni. Čim se vrнемo k pomirjenju, se bo mogoče razgovarjati o sporazumu na temelju polne enakopravnosti, svobode in življenja vseh narodov. Naj vlaže vsega sveta vedno eno, in to je, da se narodi ne žele klati drug z drugim, nego živeti v miru!«

Ta apel vodstva angleškega delavstva je našel velik odmev v angleški javnosti. Apel je bil razširjen po radiu (ker je delavstvu svobodno na razpolago) v vseh glavnih jezikih ter tudi v nemščini. Ni sicer verovati, da bi apel imel neposreden uspeh ali vendar se smatra za mnogo pomembnejši, kakor govor lorda Halifaxa samega, kateremu se je ugovarjalo, da ne govori v imenu vsega angleškega naroda. Veruje se, da je to apel ob zadnji urri in da z angleške strani ne bo nobeno drug z drugim, nego živeti v miru!«

Po tem delavskem apelu, ki jasno označuje, po kateri poti želi hoditi Anglija, se odkrito priznava, da se od Anglije nicesar več ne more pričakovati. Sedaj imajo besedo drugi in od te besede je odvisno, ali pride do miru ali do vojne.

Mähren), je obširolo dne 28. junija t. l. bivšega poročnika českoslovaške armade Jožefa Fišera v Plznu v ječo 4 mesecov, ker je ob navzočnosti prič hudo zmerjal nemškega vojaka in ga s tem javno užalil.

Znan praski opat msgr. Zavorál je dobil ko-adjutorja, Kot poroča list »Lidové Listy«. Opat Zavorál je vrhovni poglaviar premonstratenov v češko-moravskem protektoratu. — Nemške oblasti, ki so mu postavile koadjutorja, pravijo, da so to storile radi opatove starosti.

V znamenju slovaško-madžarske napetosti. Slovaška policija je zapečatila devet lokalov, ki so pripadali madžarski stranki na Slovaškem. Aretirani so bili širje člani tajništva madžarske stranke in policija je naredila obsežno preiskavo po stanovanjih strankinj funkcionarjev. Slovaške policijske oblasti skušajo izvedeti, kje se tiskajo letaki, ki napadajo slovaško državo in zahtevajo priključitev Slovaške Madžarski.

„Delavska Politika“ ne dobiva nobenih subvencij, zato ne ravna naročnina takoj!

Novosti iz Dunaja. Dopolnik »Hrvatskega Dnevnika« se je te dni vozil z letalom iz Zagreba na Dunaj, kjer je prebil dva dneva ter opisuje v daljšem članku svoje vtise z Dunajom. V hotelu »Bristol« je najprej vprašal, če niso morda preveč dragi, a mu je ravnatelj odgovoril, da bo še cenejše stanoval kot v Zagrebu. Po dveh dneh so mu predložili račun za prenočevanje, ki je znašal, vstevši 15 odstotkov za postrežbo, 45 mark.«

Dopolnik je mnenja, da bi v Zagrebu, v hotelu, ki ima ministrske apartmane, ceneje prenočeval. Toda primerjati je treba cene z živili in se potem ni čudilo, kajti za dve čokoladni kavi je plačal 42 din. Pojavljal se je tudi prijateljsko z novinarji, ki so mu povedali, da je šlo iz Avstrije na slovaško mejo 60.000 vojakov, da zgradi utrdbe proti Poljski, a vojne se klub temu ni batil. — Slovaki so imenovali na Dunaju za svojega konzula nekega gospoda Wawro, ki je imel na Dunaju več let manjšo trgovinico z zelenjavjo. Po kavarjah je našel mnogo ljudi, toda židi smejo obiskovati samo svoje kavarne, ki so v vsem mestu samo kakšne tri. V dotik z židi ni mogel priiti, ker so napram vsemu zelo nezaupljivi. Pač pa je baje govoril z nekim židom, ki je imel od samega nemškega notranjega ministra izstavljen posebno legitimacijo in so bili proti njemu stražniki povsod pozorni in ljubezni.

Obsojeni v Plznu (DNB). Vojško sodišče Češke in Moravske (Wehrmachtgericht Böhmen-

und-Mähren)

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.

Razno

Nova kolektivna pogodba za zdravniške socialne zavarovanja. Po daljših pogajanjih je bila sklenjena med zastopniki zdravniških združenj in SUZOROM izboljšana kolektivna pogodba. Časopisna poročila pravijo, da se število zdravnikov v socialnem zavarovanju poveča in podaljša služba po potrebi. Nova pogodba je bila včeraj predložena v odobritev ravnateljski seji, ki se je vršila ta dan.

Stavbinci v Dubrovniku so s svojim štrajku dosegli kolektivno pogodbo in 20 odst. zvišanje dosedanjih plač.

Epori v jugoslovanski nogometni zvezi. Na izstop Hrvatov iz Jugoslovanske nogometne zveze je vodstvo zveze odgovorilo zelo energetično. Pozneje pa si je vodstvo premislilo in je sklenilo, da je pripravljeno na pogajanja s Hrvatsko sportno slogan. Pogajanja se bodo vršila v Slavonskem brodu, aki bodo Hrvati sprejeli povabilo.

Batina industrija »Nebojša« bo izdelovala plinske maske. Cena plinskih maskam bo okoli 200 dinarjev. Plinske maske se običajno prodajajo okoli po 100 dinarjev in manj. Zaradi tega se vrše pogajanja, kako bi bilo mogoče dojavljati maske vsaj po 100 ali 120 dinarjev.

Dijaki, kandidati za dijaški vojaški rok, naj vložijo svoje prošnje najkasneje do dne 1. avgusta t. l.

Bojkot nemškega in italijanskega blaga. Zvezca francoskih trgovcev z usnjem je sklenila, da ne bo več prodajala in kupovala usnjeno blago, ki prihaja iz Nemčije in Italije.

Beg iz Francove Španije. »Havas« poroča, da je pred nekaj dnevi pripravila do španske obale proti Gibraltaru 16 španskih vojakov. Radi napornega boja z morskih valov in dolgotrajnega plavanja so bili ti vojaški ubežniki popolnoma izčrpani in je eden od njih takoj, ko je prišel na obalo, umrl. Ti španski vojaki so dezerteriali zato, ker so se bali, da bodo ustreljeni. Prej so se namreč bojevali v republikanskih armadi.

Nemško letalsko ministrstvo je proglašilo za vojno območje Berchtesgaden in okolico v obsegu 75 kv. km in je v njej prepovedan vsak letalski promet.

FOX
krema Izpoljuje želje vsake dobre in varčne gospodinje
FOX

terpentin krema, mast in gumitran za čevlje, voščeno parketno voščilo in medene muhovolke FOXON so zadovoljstvo vseh in vsa-kogar. Zato Vam jih priporočamo.

Belgijski manevri. V okolici Albertovega kanala so se začeli veliki manevri belgijske vojske, pri katerih sodelujejo tudi rezervisti.

Izgon francoškega časnika iz Italije. Dopisnik pariškega »Journala«, Robert Guyon, ki je obenem tudi glavni tajnik Združenja inozemskih dopisnikov v Italiji, je dobil od italijanskih oblasti nalog, naj zapusti Italijo.

Zaščitnika Italije. Kakor znano je papež Pij XII postavljal za zaščitnika sodobne Italije sv. Franciška Asiškega in Katarino Siensko. V svojem brevju pravi papež, da je sveta božja previdnost hotela, da je bil postavljen preston sv. Petra v Italiji, zato je popolnoma narančno, ako se prav posebno zavzema zato, da priskrbi Italijanom duhovne prednosti, ki jih prinese tako varstvo.

Delavski pravni svetovalec

Zavarovanje proti požaru (Ljubljana)

Vprašanje: Sklenil sem pri neki zavarovalnici zavarovalno pogodbo za 10 let proti požaru. Zavarovalne prispevke sem plačal že za 4 leta. Ali lahko prekinem z zavarovanjem, ne da bi bil v nevarnosti, da me zavarovalnica iztoži?

Odgovor: Preden ne nastopi primer, za katerega ste se zavarovali, ali pa ne poteče dogovorjena zavarovalna doba, ne morete nikakor enostansko od pogodbe odstopiti. Zato morate pač v redu plačevati prispevke, če se hočeteogniti tožbi.

Zastavljeni kolo (Laško)

Vprašanje: Leta 1933 sem nekemu svojemu upniku zastavil kolo. Pred kratkim sem terjal kolo nazaj, pa hoče upnik, da mu plačam poleg svojega prvotnega dolga še visoko ležarino. Kaj naj storim, zlasti, če je upnik kolo že prodal?

Odgovor: Kolo imate pravico zahtevati nazaj le proti plačilu dolga, za katerega ste ga zastavili. Ležarine pa upnik nima pravice

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem

otvoril slaščarno

„KONFIZERIJA“

v Prešernovi ulici štev. 2

(poleg trgovine s čevljem Astra).

Priporočam vse vrste svežih slaščic ter **dnevno sveži sladoled.**

Za obilen obisk se priporoča

T. Tomovič, Maribor

Kolesarji, pozor!

Vljudno Vas obveščam, da sem prenesel svojo **specialno trgovino koles, prevmatke in sestavnih delov** iz dosedanjih prostorov na Glavnem trgu 17 v Kneza Koclica ulici štev. 4

(prej Tattnbachova ulica) in jo

priklopljil svoji trgovini otroških vozičkov in

sportnih potrebščin.

Za Vašo nadaljnjo naklonjenost se priporoča

Bogomir Divjak - Maribor

Prava blagodat za delavce je:

očilnica

P. Matković

v Celju, Gosposka ulica štev. 3

Shafališče delavcev

terjati, če ni bila dogovorjena ali če se ne poča s shranjevanjem. Ce je upnik kolo prodal, ga lahko tožite na plačilo škode, odbiti pa morate seveda svoj dolg.

Dogovor glede plačila (Laško)

Vprašanje: Ko sem se odselil od svojega najemodajalca, sem se dogovoril z njim, da mu poravnam zaostalo najemnino v blagu. Se da pa najemodajalcu dotično blago ne ugaja in zateva denar. Ali je k temu upravičen?

Odgovor: Nasprotnik je prisiljen vzeti blago, če ima to blago dogovorjeno kvalitetno. Zaradi morebitnih manjših hib in znižane vrednosti blaga lahko zahteva doplačilo v denarju. Če pa so napake nepopravljive in je blago neuporabno, ga nasprotnik lahko odkloni in zahteva vso zaostalo najemnino v denarju.

Čedne kopalne obleke

bombažaste od	din 25—
volnene, enobarvne	60—
lasteks	110—
volnene žakard	130—
shorts	65—
otroške hlačice od	9—

kopalne čepice, čevlji, pasovi pri

C. Büdefeldt
Maribor, Gosposka ul. 4-6